

**PRIŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS
VILNIAUS PRIŠGAISRINĖ GELBĖJIMO VALDYBOS
CIVILINĖS SAUGOS SKYRIUS**

**Saugus elgesys ir veiksmai gresiant ar susidarius ekstremaliajai
situacijai**

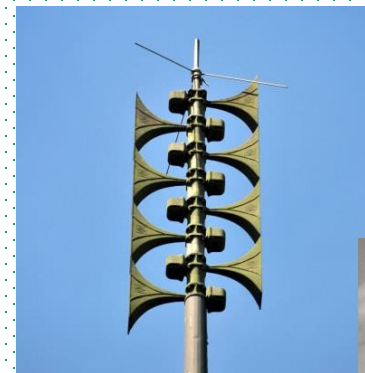

CIVILINĖ GYNYBA

1949 m. rugpjūčio 12 d. konvencijoje „[Dėl civilių apsaugos karo metu](#)“, 1977 m. birželio 8 d. [I-jame papildomame protokole](#) apibrėžtas terminas.

Civilinė gynyba – vykdomas kai kurių ar visų toliau išvardytų humanitarinių užduočių*, skirtų civiliams gyventojams apginti nuo pavojų ir padėti jiems pašalinti tiesioginius karo veiksmų ar katastrofų padarinius, taip pat sudaryti jiems išlikti būtinas sąlygas.

*Humanitarinės užduotys**: perspėjimas, evakuacija, slėptuvių įrengimas ir jų tvarkymas, šviesos maskavimo priemonių nustatymas, gelbėjimo operacijos, medicininis aptarnavimas, įskaitant pirmąją pagalbą, taip pat religinė pagalba, kova su gaisrais, pavojingų vietovių nustatymas ir pažymėjimas, dezinfekavimas ir kitos panašios apsaugos priemonės, skubi pagalba nelaimę patyrusioje vietovėje atkuriant ir palaikant tvarką, skubus būsto suteikimas ir aprūpinimas, skubus mirusiųjų laidojimas, skubus būtinų komunalinių tarnybų atkūrimas, pagalba siekiant išsaugoti būtinus objektus, papildoma veikla, būtina bet kuriai minėti užduočiai vykdyti, įskaitant planavimą ir organizavimą.

CIVILINĖ SAUGA

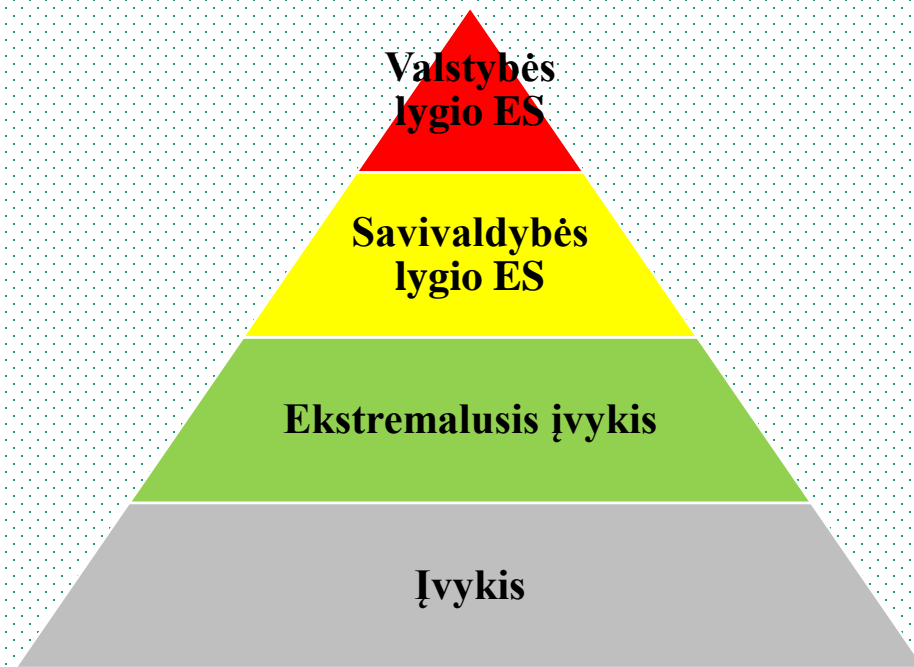
1998 m. gruodžio 15 d. „[Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas](#)“
Nr. VIII-971

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir **gyventojų** pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ PRIEŽASTYS (KILMĖ)

Techninės priežastys. Įvairių technologinių procesų sutrikimas, dėl kurių kyla gaisrai, įvyksta sproginiai, išsilieja cheminiai ir radioaktyvieji teršalai, griūva statiniai, įvyksta transporto avarijos, energetikos vamzdynų avarijos, pramoninių objektų avarijos ir pan.

Ekologinės priežastys. Atmosferos sudėties savybių, sausumos būklės, hidrosferos būsenos pakitimai.

Gamtinės priežastys. Klimatinių sąlygų pakitimai, sukeltantys stichines nelaimes (audros, snygis, pūgos, viesulai), ekstremalūs temperatūros svyravimai, masiniai miškų ir durpynų gaisrai, geologiniai reiškiniai (purvo nuošliaužos, žemės drebėjimas), epidemijos, epizootijos, ir pan.

Socialinės kilmės priežastys. Masinės riaušės, streikai, neramumai, provokacijos, diversijos, teroristiniai išpuoliai (aktai), kibernetinės atakos, kariniai veiksmai šalyje ar kaimyninėje šalyje.

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ (NELAIMIŲ) VALDYMO CIKLAS IR JO ETAPAI

Iš anksto imtis veiksmų,
kad būtumėte pasirengę
ekstremaliajai situacijai
(nelaimei)

PARENGTIS

Užkirsti kelią būsimoms
ekstremaliosioms
situacijoms (nelaimėms) ir
imtis veiksmų, kad
sumažintumėte jų poveikį

PREVENCIJA

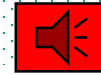
Galimų pavojų ir rizikos
įvertinimas

**IŠMOKTOS
PAMOKOS**

ĮVYKIS

REAGAVIMAS

Apsaugoti žmones
(save) ir turtą įvykus
ekstremaliajai
situacijai (nelaimei),
likviduoti jos
padarinius

ATKŪRIMAS

Atkurti įprastas veiklas po
ekstremaliosios situacijos
(nelaimės), grįžti į normalias
gyvenimo vėžias

**RIZIKA=TIKIMYBĖ x PADARINIAI
(POVEIKIS)**

INSTITUCIJŲ VEIKSMŲ REGLAMENTAVIMAS

PREVENCIJA

- ✓ Mokymo ir švietimo organizavimas
- ✓ Prevencinių priemonių vykdymas
- ✓ Objektų pripažinimas valstybinės reikšmės objektais

PARENGTIS

- ✓ Planavimas
- ✓ Pratybų vykdymas
- ✓ Ekstremaliųjų situacijų komisijų, operacijų centrų sudarymas
- ✓ Civilinės saugos parengties lygių skelbimas
- ✓ Kolektyvinių apsaugos statinių ir slėptuvių įrengimas, aprūpinimas
- ✓ Gyventojų perspėjimas ir informavimas
- ✓ Civilinės saugos būklės tikrinimas
- ✓ Valstybės rezervo atnaujinimas

REAGAVIMAS

- ✓ Gelbėjimo ir paieškos darbai
- ✓ Informacijos pasikeitimas
- ✓ Ekstremaliosios situacijos paskelbimas ir atšaukimas
- ✓ Evakavimas
- ✓ Valstybės rezervo panaudojimas
- ✓ Tarptautinė pagalba

ATKŪRIMAS

- ✓ Būtinuos užduotys (atstatymo) darbai
- ✓ Materialinių išteklių kompensavimas ir valstybės parama

PENKIŲ ŽINGSNIŲ PROGRAMA TAVO SAUGUMUI

Būk laiku įspėtas! Sužinok kaip gauti perspėjimo pranešimus savo telefone.

Žinok kur slėptis! Suraskite artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį, kitą saugią vietą ir aptarkite jo pasirinkimą su artimaisiais įvairiais nelaimės atvejais.

Apmastyk kas padės! Pasirinkite patikimą kontaktinį asmenį, gyvenanti ne jūsų apylinkėse. Jis bus jūsų prieglobstis nelaimės atveju.

Žinok savo komandą! Kartu su artimaisiais aptarkite, su kuo galite kooperotis nelaimės atveju, su jais apsikeiskite kontaktine informacija bei sutarkite, kur susitikssite

Turėk atsargų! Sukaupkite kasdien naudojamų produktų atsargų – tai leis jums ir jūsų artimiesiems išgyventi ir patirti mažesnę žalą.

**Penkių žingsnių programa
tavo saugumui**

Pasiruošk netikėtoms situacijoms šlandien – apsaugok save ir artimuosius rytoj

01 Būk įspėtas laiku!
Sužinokite kaip gauti perspėjimo pranešimus savo telefone www.it72.lt

02 Žinok, kur slėptis!
Suraskite artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį ir aptarkite jo pasirinkimą su artimaisiais įvairiais nelaimės atvejais

03 Apmastyk, kas padės!
Pasirinkite patikimą kontaktinį asmenį, gyvenantį ne jūsų apylinkėse. Jis bus jūsų prieglobstis nelaimės atveju

04 Žinok savo komandą!
Kartu su artimaisiais aptarkite, su kuo galite kooperotis nelaimės atveju, su jais apsikeiskite kontaktine informacija bei sutarkite, kur susitikssite

05 Turėk atsargų!
Sukaupkite kasdien naudojamų produktų atsargų – tai leis jums ir jūsų artimiesiems išgyventi ir patirti mažesnę žalą

BŪK LAIKU ĮSPĖTAS (I)

PERSPĖJIMO BŪDAI

SIRENOS

TRUMPIEJI PERSPĖJIMO
PRANEŠIMAI Į MOBILIUOSIUS
TELEFONUS

LIETUVOS RADIJAS
IR TELEVIZIJĄ

PAREIGŪNAI

KADA BŪSITE PERSPĖTAS?

Iškilus **REALIAI GRĖSMEI** – sirenos, trumpieji perspėjimo pranešimai, informacija tiesiogiai paskelbiama per Lietuvos radiją ir televiziją

Norint paskelbti **YPAČ SVARBIĄ INFORMACIJĄ** – trumpieji perspėjimo pranešimai siunčiami gyventojams į mobiliuosius telefonus

Plačiau: [Sirenos ir civilinės saugos signalai, kaip elgtis juos išgirdus](#)

BŪK LAIKU ĮSPĖTAS (II)

KAIP ELGTIS IŠGIRDUS KAUKIANČIAS SIRENAS?

1 ĮSIJUNKITE LIETUVOS RADIJĄ AR TELEVIZIJĄ	2 IŠKLAUSYKITE PRANEŠIMĄ APIE PAVOJUS IR KAIP JŲ IŠVENGTI	3 VYKDYKITE NURODYMUS IR SEKITE INFORMACIJĄ APIE EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ
Informacija apie sirenų išdėstymą www.lt72.lt		
	Trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus – gyventojų perspėjimo ir informavimo būdas, kai siunčiamas pranešimas į jūsų mobilųjį telefoną apie įvykį, grėsmę, taip pat rekomendacijos, kaip elgtis bei ypač svarbi kita informacija	

Plačiau:

[Kaip aktyvinti perspėjimo funkciją telefone](#)
[Išsiųsti perspėjimo pranešimai](#)

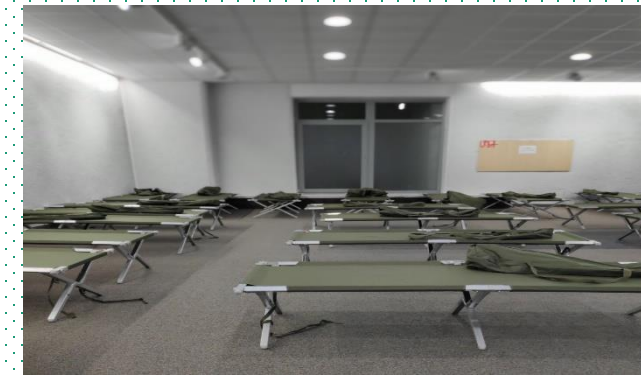

ŽINOK KUR SLĖPTIS (I)

Terminai iš 1998 m. gruodžio 15 d. „[Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas](#)“ Nr. VIII-971:

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa **gyventojams**, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti **gyventojams** apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Plačiau: [žemėlapis](#), [video medžiaga](#), [lankstinukas](#)

ŽINOK KUR SLĖPTIS (II)

Praktiniai patarimai kaip pritaikykite būstą, rūšį, garažą ar sandėliuką laikinam slėpimuisi

- ✓ tinka mūrinio namo apatinis aukštas, rūšys;
- ✓ patalpa kur mažiau langų (atsarginis išėjimas);
- ✓ daugiabučio namo rūsyje bus daugiau žmonių, galima telktis drauge su kaimynais;
- ✓ daugiau patalpų, daugiau galimybių: patalpa poilsiui, tualetui, maisto ruošimui;
- ✓ lentyna: daiktams, suolas, gultas;
- ✓ grindys;
- ✓ šildymas;
- ✓ ventiliacija;
- ✓ apšvietimas;
- ✓ maisto ir vandens atsargos.

ŽINOK KUR SLĖPTIS (III)

Nuoroda: [Kolektyvinės apsaugos statiniai](#)

ŠEIMOS PLANAS: PAGALVOK. PASIRUOŠK. VEIK. (I)

Pagalvokite:

- ✓ Kokie pavojai gali grėsti jūsų aplinkoje?
- ✓ Kur galim būtų slėptis pavojaus atveju?
- ✓ Kaip nuspręsite evakuotis, jeigu likti vietoje negalima (automobiliu, traukiniu, autobusu)?
- ✓ Ką darysite, jei suges ar sulūš jūsų automobilis?
- ✓ Kokie yra kiti evakavimo keliai, jei pasirinktas užblokuotas?
- ✓ Kokius daiktus pasiimsite, jeigu reikės slėptis to paties namo rūsyje ar kolektyvinės apsaugos statinyje?
- ✓ Kokius daiktus pasiimsite, jei teks evakuotis?
- ✓ Kokioje vietoje susitiksime su šeimos nariais įvykus nelaimei?
- ✓ Į ką galite kreiptis nelaimės atveju?

Šeimos planas
Pasiruošk netikėtoms situacijoms šiandien – apsaugok save ir artimuosius rytoj

Mūsų susitikimo vieta: (čia susitiksime atsitikus nelaimei)
Adresas:.....
Įsimintini objektai aplink:.....

Patikimas kontaktinis asmuo: (gyvenantis toliau nuo mūsų namų)
Adresas:.....
Įsimintini objektai aplink:.....
Telefono Nr.:.....

Mūsų artimieji:
(susitarkime, kaip ir kada susitiksime, kaip derinsime veiksmus)

Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....

Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....

Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....

Daugiau informacijos galite rasti www.LT72.lt

Plačiau: [Šeimos planas](#)

ŠEIMOS PLANAS: PAGALVOK. PASIRUOŠK. VEIK. (II)

Nuoroda: [Šeimos planas 1 dalis](#)

Nuoroda: [Šeimos planas 2 dalis](#)

Informacijos šaltinis: www.lt72.lt

IŠVYKIMO KREPŠYS (II)

Plačiau: [Išvykimo krepšio daiktų sąrašas](#)

NEPAPRASTOJI IR KARO PADĖTYS – KAS KĄ VEIKIA?

Nuoroda: [Nepaprastoji ir karo padėtys](#)

Informacijos šaltinis: Lietuvos kariuomenė

ŽINOJIMAS SAUGO

Daugiau informacijos www.lt72.lt

Klausimai?

